

fra Cultusministeriet, hvori var fremhævet de Betingelser, der vare stillede for at kunne opnaae at faae af disse Summer til de vordende Folkehøjskoler — saavidt jeg erindrer, var der endnu ingen af dem tilstede, men kun een var under Bygning — at Hovedhensigten med disse Skoler ikke var den, som vi have hørt fremsætte ved Finanslovens 2den Behandling, og heller ingenlunde stemmer med den Forklaring, som Forslagets Forsvarer idag har givet. Jeg kan ikke troe Andet end, at naar disse Højskoler skulde komme fattige unge Mennesker til Nytte, navnlig saaledes, at disse der kunde erhverve de fornødne Ferkundskaber, for at de, naar de blive Soldater, kunne avancere op til Underofficersclassen eller maastee endog til de lavere Grader af Officersclassen, saa maa Udvidelsen af deres Kundskaber i Læsning, Skrivning og Regning, og hvad dermed staaer i Forbindelse, dog vistnok være det nærmeste Formaal. Der er saaledes to forskjellige Opfattelser af to forskjellige Medlemmer, som tale for den samme Sag. Det ærede Medlem, der har forsvaret Forslaget idag, skulde jeg nærmest slutte mig til, naar jeg overhovedet var stemt for Sagen; det andet ærede Medlems Opfattelse maa jeg forvare mig imod, og da det, han udtalte, var i al Almindelighed og ikke er blevet modsagt her i Thinget, ikke engang af den høitæredede Minister, maa jeg for mit Bedkommende udtale, at denne Opfattelse kan jeg ikke tiltræde — jeg taler kun paa mine egne Vegne. Jeg vilde betragte det som et meget uheldigt Princip, og jeg kan gjerne sige et Princip, der kunde blive meget farligt, naar Formaalet skulde være det, som blev udtalt her ved 2den Behandling. Vel er det godt, at de unge Mennesker ere besjælede af en rigtig dansk Aand; men som bekendt gives der flere Slags Aander; man kan elske sit Fædreland paa forskjellig Maade, man kan elske det høit og dog lægge sin Kjærlighed til det for Dagen paa forskjellig Maade, og hvem vil paastaae, hvad der er det Rette? Naar Forholdet skulde udvikle sig paa den af den ærede Taler, til hvem jeg sigter, antydede Maade, seer jeg ikke Andet, end at disse Skoler ville blive politiske Planteskoler, og dette vilde jeg ikke ansee for at være heldigt. Jeg har saameget mere Opfordring til fra mit Stand-

punkt og efter min Opfattelsesmaade at sige, hvad jeg har sagt, som den ærede Taler, til hvem jeg sigter, paa en vis Maade sluttede med den Bebreidelse til den høitæredede Minister — dog ikke den nuværende Minister, men Ministeriet, eller tidligere Ministre — at de Summer, der hidtil have været voterede i dette Niemed, ingenlunde have været udbeelte paa den Maade, der var vor Hensigt. Dette er en Anstuelse, som jeg heller ikke kan dese. Jeg skal gjerne være med at unde den ærede Minister fuld Frihed til at uddele de Summer, der bevilges, efter sit frie Skjøn, men jeg vilde betragte det som uheldigt, naar den Forklaring om Hensigten med Summen, som blev givet forleden Dag, skulde blive tagen tilfølg og staae uimodsagt. Overhovedet er der en anden Side af Sagen, som jeg ogsaa lægger ikke saaliden Vægt paa. Jeg er enig med de Herrer, som sige, at vi saameget som muligt skulle holde disse Skoler frie for Statens Tilsyn og Control, men deraf følger tillige, at de skulle staae paa deres egne Been. Jeg kan fra mit Standpunkt ikke forsvare, at man lader Summen saaledes stadig voxe op og saa med det Samme beklager sig over den byrdesulde Statscontrol, som man har; Et af To maa følges, enten maa man finde sig i selv at betale, hvad det koster, eller ogsaa finde sig i Statscontrolen. Dette er min Betragtningssmaade af Forholdet; jeg for mit Bedkommende kan ikke forsvare at votere for, at denne Sum forhøies samtidig med, at man idelig og idelig udtaler sig og bestandig klemmer paa Ministeren for, at han skal lade disse Skoler være saa frie som muligt, aldeles uden, eller dog i hvert Fald med en næsten intetsigende Control. Det finder jeg for mit Bedkommende, fra Rigsdagens Standpunkt, ikke rigtigt.

Winther: Efterat den ærede Minister har udtalt sig saaledes, som skeet er med Hensyn til Endringsforslaget under Nr. 36, anseer jeg dette Forslag for at være aldeles upraktisk, thi naar den ærede Minister har erklæret, at han er ude af Stand til at anvende den tiltænkte forhøiede Sum paa den Maade, som er angiven af den ærede Forslagsstiller, seer jeg ikke, at denne kan naae sit Niemed i